

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคิดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนด้านการรู้ใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ของครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาว่าครูที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการทำงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ พฤติกรรมการสอนด้านการรู้ใจและพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความพึงพอใจในงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์การสอนของครู สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนด้านการรู้ใจได้

2. ความพึงพอใจในงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์การสอนของครู สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนได้

3. ครูที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการทำงาน ทักษะติดต่อวิชาชีพครู บุคลิกภาพ พฤติกรรมการสอนด้านการรู้ใจและพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยครูที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวนทั้งสิ้น 381 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 327 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 54 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบวัดพฤติกรรมการสอนด้านการรู้ใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2.2 แบบวัดความพึงพอใจในงาน

- 2.3 แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู
- 2.4 แบบวัดบุคลิกภาพ MPI
- 2.5 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจึงนำแบบวัดทั้งหมดไปแจกให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 621 ชุดและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนและคัดเลือกว่าเป็นแบบวัดที่ สมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 92.03 (จำนวน 381 ชุด) ใช้เวลาในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม - เดือนสิงหาคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS/PC+ วิเคราะห์คะแนน พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ความพึงพอใจในงานและบุคลิกภาพ โดยแยกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพทั่วไปคือ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของโรงเรียน สถานภาพสมรส ประสบ การณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียนและหมวดวิชาที่สอน แล้วคำนวณค่าสถิติดังนี้

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมการสอนด้าน การจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ความพึงพอใจในงานและ บุคลิกภาพ
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพครู ความพึงพอใจในงานและบุคลิกภาพ ของกลุ่มตัวอย่างโดยแยกตามสถานภาพทั่วไป ด้วยการทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
3. ถ้าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วพบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ทำการ ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของตันแคน
4. สร้างสมการทำนายพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนด้วยสมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ

ผลการวิจัย

1. ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการจูงใจมีทั้งหมด 6 ตัว เรียงตามลำดับคือ ทักษะคิดต่อวิชาชีพครูโดยรวม บุคลิกภาพด้านเก็บตัว ความพึงพอใจในการทำงานด้านโอกาสในการก้าวหน้า บุคลิกภาพด้านมั่นคงทางอารมณ์ ความพึงพอใจในการทำงานด้านรายได้และสวัสดิการ และความพึงพอใจในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน มีประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับร้อยละ 24.15 โดยบุคลิกภาพด้านมั่นคงทางอารมณ์ และความพึงพอใจในการทำงานด้านรายได้และสวัสดิการ มีน้ำหนักการทำนายทางด้านลบต่อพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการจูงใจ
2. ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการจูงใจมีทั้งหมด 4 ตัว เรียงตามลำดับคือ ทักษะคิดต่อวิชาชีพครูด้านนักเรียน ความพึงพอใจในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน บุคลิกภาพด้านมั่นคงทางอารมณ์ และบุคลิกภาพด้านเก็บตัว มีประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับร้อยละ 24.45 โดยบุคลิกภาพด้านมั่นคงทางอารมณ์ มีน้ำหนักการทำนายทางด้านลบต่อพฤติกรรมกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน
3. ครูที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และหมวดวิชาที่สอนแตกต่างกัน มีคะแนนความพึงพอใจในงานไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนเอกชนมีคะแนนความพึงพอใจในงานสูงกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ครูที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของโรงเรียน สถานภาพสมรส อายุ ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และหมวดวิชาที่สอนแตกต่างกัน มีคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโทมีคะแนนทัศนคติต่อวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ครูที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของโรงเรียน สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และหมวดวิชาที่สอนแตกต่างกัน มีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน
6. ครูที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของโรงเรียน สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการจูงใจไม่แตกต่างกัน แต่ครูที่สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการจูงใจสูงกว่าครูที่สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดภาษาต่างประเทศ และหมวดสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนในครูที่มีเพศ การสอนตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ประเภทของโรงเรียน สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียนและหมวดวิชาที่สอนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการที่ผู้วิจัยได้คัดสรรปัจจัยต่างๆ มาศึกษาการทำนายพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่นำมาศึกษาสามารถทำนายได้เพียงร้อยละ 24.15 และร้อยละ 24.45 ตามลำดับ จึงเป็นไปได้ว่าอาจมีปัจจัยอื่นๆที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนอกเหนือไปจากปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา เช่น การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะมีการศึกษาเพื่อดูผลของปัจจัยอื่นๆนี้ต่อไป
2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนของครูทั้ง 2 ด้านได้เป็นอย่างดีคือทัศนคติต่อวิชาชีพครู ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาสำหรับผู้ที่ จะออกมาประกอบอาชีพครูจึงควรจัดส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เพราะทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงและเกิดได้จากการเรียนรู้ของบุคคล จึงควรให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และพบกับสภาพการณ์ที่จะทำให้รู้สึกต่อวิชาชีพครูที่ตนเองเรียนนั้นมีคุณค่า มีความสำคัญ
3. จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจในด้านเทคนิคและกระบวนการสอนของครูยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ครูที่ทำการสอนจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติม และปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนของตนเพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นโดยเฉพาะในวิชาที่มีเนื้อหาวิชามากและอาศัยการท่องจำเช่นหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ หมวดวิชาสังคม เป็นต้น
4. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนักทางสถานภาพทั่วไป ตามที่ได้เสนอผลกาวิจัยไปแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากจะมีการศึกษาต่อควรที่จะศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างเรตออกไป อาจเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด หรือเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดในภาคต่างๆ อาจพบความแตกต่างกันของตัวแปรต่างๆเพิ่มขึ้น และอาจมีปัจจัยบางปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนของครูได้มากขึ้นด้วย
5. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประเมินตนเองและเป็นผลจากการตอบแบบสอบถามเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าถ้าจะมีทำการวิจัยในครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาเน้นเฉพาะลงไปในตัวแปรต่างๆ อาจเป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนในด้านต่างๆ และนำมาศึกษากับตัวแปรอื่นๆต่อไป